

भण्टा खेती पात्रो (Brinjal Cropping Calendar)

महिना	बैशाख	जेष्ठ	आषाढ	श्रावण	भाद्र	आश्विन	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फाल्गुन	चैत्र
हप्ता	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४
मौसम												

खेतको तयारी

उकेरा लगाउने र गोडमेल

मलखाद र सिंचाई व्यवस्थापन

दोस्रो मलखाद, गोडमेल र सिंचाई व्यवस्थापन

भण्टा बजारीकरणको अवस्थामा

भण्टा

भण्टाको राम्रो उत्पादन लिन २१ - २७ डिग्री सेन्टिग्रेडसम्मको तापक्रम उपयुक्त हुन्छ। न्यूनतम तापक्रम १५ डिग्री सेन्टिग्रेड भन्दा कम र उच्च तापक्रम ३५ डिग्री सेन्टिग्रेड भन्दा बढी भएमा फल कम लाग्दछ। चिम्ट्याइलो दोमट माटो र पि.एच. मान ५.५-६.० सम्म भएको माटोमा भण्टाको सफल खेती गर्न सकिन्छ।

उन्नत जातहरू

नुकी - बेर्ना सारेको ६०-६५ दिनमा बाली लिन तयार हुन्छ र यो जात तराई देखि उच्च पहाडसम्म लगाउन सकिन्छ।

पुसा पर्पल लंग - बेर्ना रोपेको ७५-८० दिनमा टिप्न सकिन्छ र सर दर उत्पादन १५०० के.जी. प्रति रोपनी हुन्छ।

एन.एस. ७९७ - तराई र मध्य पहाडको लागि सिफारिस हाइब्रिड जात हो। बेर्ना सारेको ५५-६० दिनमा बाली लिन सकिने र सरदर २ मे.टन प्रति रोपनीसम्म उत्पादन लिन सकिन्छ।

अन्ना ८०६ - तराई र मध्य पहाडको लागि सिफारिस यो भण्टाको हाइब्रिड जात हो। ५५-६० दिनमा बाली तयार हुन्छ र सरदर १.५-२ मे.टन प्रति रोपनी उत्पादन लिन सकिन्छ।

बीउ रोप्ने र बेर्ना सार्ने समय

क्षेत्र	रोप्ने समय	बाली लिने समय
उच्च पहाड	चैत्र-बैशाख	असार-भाद्र
मध्य पहाड	माघ-फागुन	बैशाख-असार
तराई, बेसी	भदौ-असोज	मंसिर-माघ

जग्गाको तयारी

भण्टा, खुर्सानी, गोलभेडा, आलु जस्ता सोलेनेसी परिवारका बालीहरू वर्षे पिच्छे एउटै खेतमा लगाउनु हुँदैन। यदि लगाइएमा रोग कीराको प्रकोप बढी हुन्छ। राम्ररी २-३ पटक खनजोत गरी भारहरू जिलाउने र अघिल्लो बालीको अवशेषहरू हटाउने। खनजोत गर्दा एक रोपनीमा राम्ररी पाकेको गोबर मल १५०० के.जी. (करिब ७५ डोको), ७ के.जी. डि.ए.पी., ३ के.जी. यूरिया र ४.५ के.जी. म्युरेट अफ पोटास अन्तिम जग्गा तयारीको बेला प्रयोग गर्ने र बाँकी यूरियाको आधा मात्रा अर्थात् ३ के.जी. दुई पटक २०-३५ दिनको फरकमा १.५ के.जी. प्रति रोपनीका दरले बिरुवा वरिपरि रिङ्ग बनाई हाल्ने।

बीउ दर

एक रोपनीका लागि २०-२५ ग्राम बीउ चाहिन्छ। बीउ रोपेको ५०-६० दिनमा बेर्ना तयार हुन्छ। बेर्ना रोप्दा ड्याङ्ग बनाई रोप्नु पर्छ। हिउँदमा १२० से.मी. को ड्याङ्ग बनाई हार देखि हारसम्म ६० से.मी. र बिरुवा देखि बिरुवासम्म ४५ से.मी.को फरकमा बेर्ना रोप्नु पर्दछ। वर्षा याममा कम चौडा ड्याङ्ग बनाई एक हारदेखि अर्कोहार ४५ से.मी. र बोटको दुरी ३० से.मी.को फरकमा लगाउनु राम्रो हुन्छ।

गोडमेल र सिंचाई

दुई चोटि गोडमेल गर्दा राम्रो हुन्छ। पहिलो २०-२५ दिनमा र दोस्रो अर्को २०-२५ दिन पछि गर्ने। दोस्रो गोडमेलको समयमा युरिया १ प्रतिशत भोल गाईभैसीको १ भाग पिसाबमा १० भाग पानी मिसाई यो भोलमल बोटको वरिपरि माटोमा छर्नु राम्रो हुन्छ। माटोको चिस्यान हेरी पानी नजम्ने गरी सिंचाई दिनु पर्दछ।

बाली टिप्ने र बजारीकरण

भण्टा जात अनुसार फलको ठिक साइज भएपछि टिप्नु राम्रो मानिन्छ। फल टिप्दा कैचीको प्रयोग गर्नु पर्छ। फलको साइज अनुसार ग्रेडिङ गरी टोकरीमा राम्ररी राखी बजारसम्म पुऱ्याउनु पर्दछ। भण्टालाई ७-१० डिग्री सेन्टिग्रेड तापक्रम र ९०-९५ प्रतिशतको आर्द्रतामा ७-१० दिनसम्म भण्डारण गर्न सकिन्छ।

उत्पादन

एक रोपनीमा सरदर २०००-२५०० के.जी. (वर्षा तथा जाडो याममा) तथा १५०० के.जी. (बसन्त तथा गृष्म याममा) प्रति रोपनीका दरले उत्पादन लिन सकिन्छ।

मुख्य कीराहरू

डाँठ तथा फलको गवारो

- ल्युसिन ल्युरको पासो राख्ने।
- फल लाग्नु अगाडि वा टिपेपछि थायोडन २ मि.लि. प्रति लिटर पानीमा मिसाई छर्ने। यो १० दिनको फरकमा दुई चोटी छर्ने र छर्केको १० दिन पछि मात्र फल टिप्ने।
- कीराको प्रकोप बढी भएमा साइपरमेथ्रिन वा फेनभलेरेट एक मि.लि. प्रति लिटर पानीमा मिसाई छर्ने।

लाही

- फ्युराडन ७५० ग्राम प्रति रोपनीका दरले बेर्ना सार्ने बेलामा माटोमा राम्ररी मिसाउने।
- रोगर विषादी २ मि.लि. प्रति लिटर पानीमा मिसाई छर्ने।
- कीरा नियन्त्रणका लागि साइपरमेथ्रिन १.५ मि.लि. प्रति लिटर पानीमा मिसाई १० दिनको फरकमा दुई चोटी छर्ने।

मुख्य रोगहरू

फोमोप्सिस ब्लाइट - ब्लाइटक्स २ ग्राम प्रति लिटर पानीमा मिसाई छर्ने।

ओइलाउने रोग - घुस्ती बाली अपनाउने।

सन्दर्भ सामाग्री

तरकारी खेती प्रविधि-२०६८, कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन तथा तथ्यांक महाशाखा, कृषि विकास मन्त्रालय, काठमाडौं।
व्यवसायिक तरकारी उत्पादन प्रविधि-२०७१, नेपाल हर्टिकल्चर सोसाइटी।

